

DE OUDSTE EN DE JONGSTE ROUWBORDEN UIT DE PROVINCIE

De Petruskerk van Pieterburen staat geheel in het teken van de bewoners van de borg Dijksterhuis, ten noorden van het dorp. De Alberda's bemoeien zich intensief met de kerk; ze plaatsen er hun herenbank en laten er bovendien hun grafkelder bouwen, onder het koor. In 1805 laat de Heer van Dijksterhuis een nieuwe toren bouwen, waarvan hij de eerste steen legt.

De rouwborden in de kerk behoren zowel tot de jongste als de oudste in de provincie Groningen. De jongste borden zijn die van de Alberda's; voor één van hun familieleden zijn zelfs twee borden in de kerk te vinden. Waarschijnlijk hing de meeste eenvoudige eerst op de borg zelf. De oudste rouwborden zijn voor de ouders van een schoondochter van de Alberda's. Deze Diderich Sonoy en Maria van Malsem komen de Reductie van Groningen bij hun kinderen op de borg Dijksterhuis wonen. De familieleden waarvan de rouwborden in de Petruskerk hangen, zijn nauw verbonden met de familieleden waarvan de rouwborden in de kerk van Uithuizen hangen.

Alberda, Gerhard (1705 - 1784)

Biografie: Gerhard Horenken Alberda is de zoon van Willem Alberda en Margaretha Josina Manninga. Vader Willem heeft een ruil met zijn schoonvader gedaan, waardoor de borg van Pieterburen voortaan aan de Alberda's toevalt. Daarmee zijn niet langer de Manninga's de baas in Pieterburen, maar de Alberda's. De ruil geeft hen groot aanzien.

Gerhard heeft een politieke carrière, waarbij hij onder andere lid van de Raad van State is, curator van de Hogeschool van Groningen, luitenant van de Hoge Justitiekamer en bewindhebber van de W.I.C. Op twintigjarige leeftijd, in 1725, trouwt hij met zijn nichtje Susanna Elisabeth Alberda. Gerhard sterft in de ouderdom van 79 jaar.

Rouwbord: Boven: MDCCLXXXIV; Midden: groot wapen met kroon, vastgehouden door leeuwen. Kleine wapentjes er om heen; Onder: 'DE HOOG WELGEBOOREN HEER GERHARD ALBERDA HEER VAN DYKSTERHUIS EN ONDERHORIGEN DORPEN & WEGENS DE PROVINCIE STAD EN LANDE GECOMMITTEERDE TER VERGADERING VAN HAAR HOOGMOGENDE DE HEEREN STATEN GENERAAL DER VEREENIGDE NEDERLANDEN CURATOR VAN DE ACCADEMIE EN BEWINDTHEBBER GEBOOREN DEN 30.IULY 1705 OVERLEDEN DEN 30. NOVEMBER 1784'.

Alberda van Dijksterhuis, Gosen Geurt (1766 - 1830 2 rouwborden!)

Biografie: Gosen Geurt erft als tweede zoon van Unico Allard en Christina Bentinck het Dijksterhuis in Pieterburen. Zijn oudere broer erft de Menkemaborg te Uithuizen. Gosen Geurt studeert Romeins en hedendaags recht in Groningen, waarop hij ook promoveert. Hierna heeft hij een langdurige politieke carrière, waarbij zijn politieke voorkeur van oranjegezindheid en federalist hem niet in de weg staat om tijdens de Bataafse periode en de Franse tijd functies uit te oefenen. Zo is hij lid van de gedeputeerde staten van Groningen en gecommitteerde voor Groningen in de Raad van State en wordt hij benoemd tot de ridderstand van Groningen. Gosen Geurt blijft ongehuwd.

Rouwbord: Voor Gosen Geurt zijn er twee rouwborden gemaakt, die ook beide bewaard zijn gebleven. Eén bord is eenvoudig met slechts zijn leeftijd, wapen en overlijdensdatum en heeft waarschijnlijk boven de deur van de borg gehangen. De andere is uitgebreider, met vele wapens en een lange tekst. Dit bord is een kopie van de rouwborden van zijn grootouders en bedoeld om in de kerk te hangen. De rouwborden van Gosen Geurt zijn de jongste die in de provincie vervaardigd zijn.

1: Boven: 'AESTATIS SUAE LXIII'; Midden: wapen, vastgehouden door leeuwen en bekroond met kroon;
Onder: 18 OBIIT DEN 20 MEI 30

2: Boven: MDCCCXXX; Midden: groot wapen, vastgehouden door leeuwen. Omringd door kleinere wapens met namen; Onder: 'Den Hoog WelGeboren Heer Ionkheer GOSEN GEURT ALBERDA Heer van Dijksterhuis, Pieterburen, Eenrum, Westernieland, Saaxumhuizen, Huizinge etc: etc: lid der Ridderschap en der Gedeputeerde Staten, (kleiner) overleden den 20 mei in den ouderdom van 63 iaren.'

Alberda, Susanna Elisabeth (1707 - 1744)

Biografie: Susanna Elisabeth Alberda was de dochter van Unico Allard Alberda en Everdina Cornera van Berum, wiens rouwborden in de kerk van **Uithuizen** hangen. Toen ze achttien was, trouwde ze met haar neef Gerhard Alberda en gingen ze wonen op Dijksterhuis. Samen kregen ze vijf kinderen: één zoon en vier dochters. Ze stierf op 37 jarige leeftijd.

Rouwbord: Boven: MDCCXLIV; Midden: groot wapen, vastgehouden door leeuwen, er omheen allemaal kleine wapens, met de namen van de families; Onder: 'DE HOOG WELGEBOREN VROUW SUSANNA ELISABET ALBERDA van MENKEMA GEMALIN VAN DE HOOGWELGEBOREN HEER GERHARD ALBERDA HEER VAN DYKSTERHUIS (kleiner) GEBOORDEN DEN 17.APRIL.1707. OVERLEDEN DEN 18. MAART. 1744'.

Malsem, Maria van, en Sonoy, Diderich (1584, 1594, 1630)

Biografie: Luint Manninga, zoon van Haio Manninga, heer van Dijksterhuis, was getrouwd met Emerentiana van Sonoy. Zij was de enige dochter van de bekende watergeus Diderick van Sonoy en Maria van Malsen. Na de reductie van Groningen – de capitulatie van de stad voor de legers van Maurits en Willem Lodewijk en de aansluiting van Groningen bij de Republiek – vestigde het echtpaar Sonoy zich bij hun dochter en schoonzoon in Dijksterhuis. Het verhaal gaat dat Diderick Sonoy op één van zijn reizen een 'Moriaan' had meegenomen als slaaf. Hij werd verliefd op het dienstmeisje van de borg, maar toen die hem afwees, vermoordde hij haar en de man naar wie haar voorkeur uitging: de knecht. Zijn straf was onthoofding; een vlek op de vloer van de 'Morjaanenkamer' moest de onuitwisbare herinnering vormen aan deze moord. Diderich stierf in 1597 en op zijn verzoek werd na zijn dood het stoffelijk overschot van zijn vrouw Maria, overleden in 1584, overgebracht naar de kerk in Pieterburen. Op hun rouwbord staat de datum 1613.

Rouwbord: Het rouwbord voor Diderick en Maria is één van de oudste die bewaard is gebleven in de provincie. Hun dochter woonde tot haar dood in 1621 in Dijksterhuis, en kan het rouwbord besteld hebben. Boven: 'SONOY (wapen) Ao 1630'; Midden: 16 wapens met namen. V.l.n.r, v.b.n.b: Sonoy, Pave, Malsen van.dart.hvisen., Camp, Drakenborch, Sasse, Pol, Blesvick, Broeckhvisen, Van Boerrelam Achtevelt, Polanen, Teilinghe, Hamers.velt, Coman, Hemert,Ameÿde.; Daaronder: tekst in twee kolommen.

- **Kolom I:** 'Anno 1597 den.z.ivny-straft .deedele.gestrenge Manhaffte. Diderich.Sonoy. governoer van nordt.hollandt overste.unde.is al-hÿr begraven'
- **Kolom II:** 'Anno 1584 de(.) jz septe(.)bris starff de(.)edele.erenriche.Ivffrow Maria van Malsem. des oeversten eheliche hvsfrow.wiens gebeente.van.enckhvisen.ghebracht.unde.is.alhÿr begraven' (EdJ)

Bronnen:

http://www.parlement.com/id/vg09lltxy4yn/g_g_alberda_van_dijxterhuis

Pathuis, A. en W.J. Formsma e.a., De Ommelander Borgen en Steenhuizen (Assen 1987).